

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Gemensam förvärvskälla?

Besvär av Halmstads Slakteriförening u. p. a. angående inkomsttaxering år 1948. — Föreningen, som uppgivit inkomst av rörelse, avseende såväl slakteri och charkuterifabrik som hotell, samt vid taxeringen för kommunal inkomstskatt tillgodofört sig s. k. procentavdrag överstigande inkomsten, ansågs vid sagda taxering icke äga rätt att från inkomsten av slakteri m. m. tillgodogöra sig den del av det på hotellrörelsen belöpande procentavdraget, som översteg inkomsten av sistnämnda rörelse. Skilda förvärvskällor ansågs m. a. o. föreligga, ehuru föreningen hävdade att hotellet anskaffats för att skaffa medlemmarna ett eget hem "ett bön-

dernas hus", där de kunde ha sina sammanträden och dit föreningen kunde leverera sina varor. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 16/3 1956.)

Samlingslokal åt personal i jordbruket.

Besvär av godsägaren R. angående inkomsttaxering år 1950. — R. hade i en byggnad på sin jordbruksfastighet med taxeringsvärde av 323.500 kr låtit inreda en fritidslokal för sin personal. Anordningarna, som bl. a. innefattade ping-pongspel, hade uppskattats mycket av gårdens anställda, som vintertid besökte lokalen flera gånger i veckan. Vidare hade lantarbetareförbundets avdelning i orten fått ha sina sammanträden där. R. yrkade av-

ges å 200 kronor för äkta makar gemensamt och å 100 kronor för annan skattskyldig. Detta avdrag tillkom genom beslut år 1955 och har motiverats främst med strävandena att förenkla deklara-tions- och taxeringsförfarandet. Men avdragets sparfrämjande effekt åberopades även i förarbetena.

I promemorian föreslås att det extra avdraget vid beräkning av inkomst av kapital bringas i nivå med det föreslagna sparavdraget för egnahemsägarna och så-

ledes fördubblas från och med 1958 års taxering.

Promemorian föreslår alltså olika åtgärder för att vid inkomsttaxeringen neutralisera verkningarna av höjningen av taxeringsvärdena. Såsom inledningsvis anmärkts påverkas även förmögenhetstaxeringen av denna höjning. Åtgärder för att uppnå viss lindring i förmögenhetsbeskattningen torde komma att föreslås i annat sammanhang.

drag för kostnaderna för lokalernas inredning med 900 kr. TN och PN vägrade avdrag. KR: ej ändring. Hos RR framhöll R., att det på landsbygden vore mera nödvändigt än i städerna att förhöja trevnaden för anställda för att kunna få behålla kvalificerade arbetare vid jordbruket i konkurrens med de närbelägna industrierna i städerna. — RR fann väl antagligt att ifrågavarande kostnader för samlingslokalen huvudsakligen gjorts för de i jordbruket anställdas bästa, men lämnade besvaren utan bifall, enär samma kostnader vore att hänföra till nyuppsättning av inventarier och förty jämligt tillämpliga författningsrum icke avdragsgilla. (RR:s utslag den 2/4 1956.)

Avdrag för arbetslön till fosterdotter.

Besvär av TI angående hemmansägaren P:s inkomsttaxering år 1952. — P. ansågs berättigad till avdrag med 1.001 kr för kontant arbetslön till en 13-årig fosterdotter, som i flera års tid bott hos P. utan ersättning och för vilken P:s hustru uppburit barnbidrag. Fosterdottern hade sysslat med lökklippning m. m. mot samma ackordslön som en jämnårig erhållit. (RR:s utslag den 17/2 1956.)

Annan fastighet: förvaltningskostnader m. m.

Besvär av Föreningen Hörnstenen u.p.a. angående inkomsttaxering år 1948. — Föreningen, som ägde en hyresfastighet i Göteborg med taxeringsvärde av 2.330.000 kr, uppgav årshyror till 185.000 kr och yrkade avdrag för bl. a. lön till gårdskarlar med 5.177 kr och för förvaltningsarvodet till två systrar, vilka förvaltade fastigheten och tillsammans med en broder ägde föreningsandelarna. PN medgav avdrag

för ifrågavarande kostnader med 11.750 kr, vilket motsvarade 10 % å hyrorna upp till 50.000 kr och 5 % å resterande 135.000 kr. KR: ej ändring. RR förklarade, att skäl icke anförts för att vägra föreningen det begärda avdraget för lön till gårdskarlar med 5.177 kr samt att avdrag för förvaltningsarvode borde medgivas med fem procent av hyresintäkterna eller avrundat 9.200 kr. (RR:s utslag den 22/3 1956.)

Förvaltningskostnader.

Besvär av Aktiebolaget J. i likvidation angående inkomsttaxering år 1951. — Bolaget, som ägdes av en direktör D., uppgav ränteintäkter å 2.598 kr och tillgodoförde sig avdrag för — utom skatter — arvode till likvidatorn med 2.000 kr. TN och PN medgav bolaget avdrag för kostnader för intäkternas förvärvande med endast 130 kr, avseende beräknade förvaltningskostnader, motsvarande 5 % av intäkterna. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 11/5 1956.)

Om rätt till värdeminskningssavdrag för den som sålt inventarier genom lösöre köpskontrakt.

Besvär av köpmannen W. angående inkomsttaxering år 1950. — W., som hade en speceri- och diversehandel, hade enligt lösöre köpskontrakt sålt inventarier till ett aktiebolag för 6.000 kr. PN förvägrade W. ett med 600 kr yrkat avdrag för värdeminskning å dessa inventarier. KR: ej ändring. RR yttrade: Såvitt framgår av utredningen kan det ifrågavarande avtalet icke anses innebära, att bolaget fritt förfogar över inventarierna såsom ägare men däremot att bolaget för den händelse lånet icke infrias äger realisera dem och tillgodoräkna W. vad realisationen inbringar.

Enär således W. bär förlusten av den värdeminskning, som under lånetiden drabbar inventarierna, bör han enligt inkomstskattelagstiftningens grunder njuta avdrag härför. (RR:s utslag den 15/2 1956.)

Koncernbidrag.

Besvär av Rederiaktiebolaget Electra, förut benämnt Martin Rind Aktiebolag, angående inkomsttaxering år 1946. — Den 30/6 1944 inköpte AB Elektrohalm samtliga aktier i Martin Rind AB. Under beskattningsåret överfördes 350.000 kr från Martin Rind AB till AB Elektrohalm såsom koncernbidrag. För detta bidrag yrkades avdrag vid taxeringen. Till stöd härför anförde klagandebolaget bl.a.: Båda bolagen voro grosshandelsföretag och leverantörer till byggnadsinrednings- och verkstadsindustrierna, Martin Rind AB huvudsakligen av pumpar och motorer, sanitets- och teknisk installationsmaterial och armatur samt AB Elektrohalm av elektrisk armatur och installationsmaterial. Vid AB Elektrohalm's förvärv av aktierna hade beslutats, att Martin Rind AB skulle helt och hållet utgöra en filialavdelning inom AB Elektrohalm och såsom kommissionärsbolag bedriva sin rörelse utslutande för AB Elektrohalm's räkning. AB Elektrohalm's styrelse utsågs också till styrelse för Martin Rind AB. Båda bolagen voro att anse som avdelningar inom ASEA:s försäljningsorganisation och från och med den 1/1 1945 var ASEA ensam intressent i AB Elektrohalm. En stark intressegemenskap förelåg alltså mellan företagen, som i en hand skolat utgöra en förvärvskälla. TI invände, att s.k. vertikal integration icke förelåg (jämför fallet Arafart i RÅ 1943 ref. 50). Vid den tid då ifrågavarande vinstmedel upp-

kommit hade de båda bolagen varit konkurrenter. — PN och KR vägrade avdrag för koncernbidraget men RR medgav avdraget, med hänsyn till rådande intressegemenskap mellan de båda bolagen ävensom det sammanhang, som enligt vad handlingarna utmärkte förefunnits mellan bolagens rörelser. (RR:s utslag den 2/5 1956.)

Skattepliktig intäkt: expensanslag från postverket.

Besvär av lägenhetsägaren B. angående inkomsttaxering år 1950. — B:s hustru, som var poststationsföreståndare, uppbar från postverket, förutom arvode, expensanslag avseende gottgörelse för lokaler, ljus, rengöring, uppvärmning samt material, som ej består av postverket. Poststationen var inrymd i B:s fastighet. Expensanslaget ansågs utgöra för hustrun skattepliktig intäkt men med rätt till avdrag för beräknad hyra, som å andra sidan upptogs till beskattning hos B. (RR:s utslag den 10/2 1956.)

Merkostnader vid tjänstgöring å annan ort på grund av flyttning och vikariat e. d.

A. Besvär av verkmästaren J angående inkomsttaxering år 1951. — J. hade sedan 1928 haft egen fastighet i Hammenhög och själv varit anställd vid vägförvaltningen i Kristianstads län från början av 1949 med Kristianstad som stationeringsort. Anställningen innebar att J. hade att utöva kontroll av förvaltningens maskiner och övervaka arbeten vid förvaltningens verkstäder i Kristianstads och Blekinge län. J. uppgav, att han hela tiden sedan han fick Kristianstad som stationeringsort försökt anskaffa bostad där men miss-

lyckats, varför han måst låta familjen kvarbo i Hammenhög. J. yrkade därför avdrag för fördyrade levnadskostnader med 1.242 kr, varav 600 kr för hyra i Kristianstad och 642 kr (efter avdrag för besparade levnadskostnader) för mat därstädes. PN vägrade avdraget. KR: ej ändring. Hos RR yrkade J. i andra hand avdrag för 48 resor mellan Kristianstad och Hammenhög. RR biföll detta yrkande och medgav avdrag för kostnader för resor med 432 kr. (RR:s utslag den 11/5 1956.)

B. Besvär av biträdande juristen Anna R. angående inkomsttaxering år 1951. — Anna R., som var gift och hade tre barn, var under beskattningsåret bosatt i Malmö. Under tiden den 1/1—den 31/3 samt den 15/7—den 31/7 hade hon emellertid haft anställning som biträdande jurist på en advokatbyrå i Landskrona. Anna R. yrkade avdrag för merkostnader för kost under förstnämnda tidsperioden efter 7 kr för dag. Under denna tid hade hon måst ge sig av hemifrån kl. 8.30 och icke kunnat återkomma förrän kl. 17.30. För den senare tidsperioden, då hon bott och intagit alla mål i Landskrona, yrkades avdrag för kostnadsökning för mat och logi efter 10 kr för dag. — TN medgav avdrag för denna senare tidsperiod med 119 kr efter 7 kr för dag. Hos PN, där Anna R. yrkade fullt bifall till sina yrkanden, framhöll TI att hon under tiden den 1/1—den 31/3 dagligen återvänt till hemorten och därför icke borde beviljas avdrag för fördyrade levnadskostnader. Anna R. invände, att hon under så lång arbetsdag måst intaga föda minst två gånger. KR: ej ändring. RR ansåg emellertid Anna R. berättigad till avdrag för fördyrade levnadskostnader under båda de ifrågakommande tidsperioderna efter 5 kr för dag med 380 kr. (RR:s utslag den 25/5 1956.)

Hustruavdrag: fråga om hustru haft inkomst av eget arbete.

Besvär av TI angående fru D:s inkomsttaxering år 1951. — Fru D., som var gift, hade uppburit 1.136 kr från ett bolag, däri hennes man var verkställande direktör. Av det uppburna beloppet utgjorde 136 kr ersättning för visst arbete och 1.000 kr styrelsearvode. TN och PN ansåg styrelsearvodet icke utgöra inkomst av eget arbete och medgav därför s. k. hustruavdrag endast för den förstnämnda intäkten. Fru D. hade uppgivit, att hon vid ett par tillfällen, då övriga firmatecknare varit på resa eller på annat sätt förhindrade, tecknat bolagets firma och att hon ofta — ibland nästan dagligen — deltagit vid utmönstring av bolagets kollektioner av modevaror. KR medgav hustruavdrag även för styrelsearvodet. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 9/3 1956.)

Anm.: Jämför RA 1954 ref. 21 och ref. 35. Enligt ref. 21 har gift kvinna, som haft löneinkomst på grund av anställning erhållit hustruavdrag, oaktat hon under hela året varit tjänstledig för sjukdom. Enligt ref. 35 har gift kvinna, som haft inkomst av rörelse, fått dylikt avdrag, ehuru hon icke själv deltagit i skötseln av rörelsen.

Fråga om s. k. hustruavdrag vid manns taxering.

Besvär av slottsvaktmästaren R. angående inkomsttaxering år 1951. — R., som av V. stad erhållit ersättning med 1.000 kr för minskade inkomster av slottets förevisande under tiden för en jubileumsutställning, yrkade s. k. hustruavdrag, när han själv endast undantagsvis visat slottet. Detta arbete hade nämligen enligt uppgift i regel gjorts av hans hustru. — PN

vägrade avdrag. KR: ej bifall. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 9/3 1956.)

Anm.: I RÅ 1953 ref. 43 medgavs mannen E., som deklarerat och beskattats för inkomst av portvaktssyssla, s. k. hustruavdrag, då det av utredningen framgick, att, oaktat avtal om arbetet slutits mellan mannen och fastighetsägaren, det därvid förutsatts att även hustrun skulle vara ansvarig mot fastighetsägaren för arbetets fullgörande och att hon faktiskt varit den som utfört så gott som allt arbetet, varför inkomsten av portvaktssysslan till övervägande delen utgjort inkomst för henne. — I det förevarande fallet ansågs utredningen i målet om hustruns del i arbetet tydligen icke tillräcklig.

Avdrag för nedsatt skatteförmåga.

A. Besvär av folkskolläraren C. angående inkomsttaxering år 1950. — C., som var gift och bosatt i Bankeryd med fem barn under 16 år och två barn i åldern 19—20 år samt med en inkomst av omkring 11.000 kr, yrkade avdrag för nedsatt skatteförmåga. Två av barnen gick i skola i B. och fyra i Jönköping. Det yrkade avdraget medgavs icke. (RR:s utslag den 19/1 1956.)

B. Besvär av TI angående folkskolläraren D:s inkomsttaxering år 1954. — D. hade lön såsom folkskollärare av omkring 14.800 kr och hans hustru som tidvis haft anställning som sjuksköterska uppgav en inkomst av c:a 2.800 kr. Makarna hade åtta barn, därav fem hemma i åldern 7—15 år. D., som var allmänt klen, led av obotlig sockersjuka — han tålde ej insulin — och måste hålla diet. TN och PN medgav D. avdrag för nedsatt skatteförmåga med 600 kr. På D:s besvär höjde

KR avdraget till 1.000 kr. Häröver klagade TI och yrkade fastställelse av PN:s beslut. Enligt TI funnes icke fog för något som helst avdrag för nedsatt skatteförmåga med hänsyn till makarna D:s höga inkomstläge och avdrag kunde icke heller motiveras av den av D. åberopade stora försörjningsbördan och hans stora skuldsättning. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 3/2 1956.)

Fråga om deklarationsförsummelse eller ej.

Besvär av virkeshandlaren K. angående inkomsttaxering år 1948. — RR yttrade: Å K:s självdeklaration, som är dagtecknad den 25 mars 1948, finnes med blyerts antecknat "Ink. 5/4". Vederbörande TI och TO hava med hänvisning till denna anteckning invänt, att deklARATIONEN inkommit efter föreskriven tid. Härutöver innehålla handlingarna i målet intet till utredning om när deklARATIONEN inkommit till vederbörande myndighet. I målet är ostridigt att K. ägt åtnjuta anstånd med deklARATIONENS avgivande till den 31 mars 1948. K. har påstått, att han avsänt deklARATIONEN samma dag, som den är dagtecknad, och att deklARATIONEN därför måste hava inkommit till vederbörande myndighet före utgången av mars månad 1948. Enär med hänsyn till vad sålunda i målet förekommit mot K:s påstående icke kan anses tillförlitligen utrett att deklARATIONEN inkommit till vederbörande myndighet efter föreskriven tid, samt vid sådant förhållande det ålegat KR att upptaga besvären till prövning, finner RR skäligen att med undanröjande av KR:s utslag visa målet åter till KR. (RR:s utslag den 20/1 1956.)